Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

MOTION
2016-03-15

Ankom
Stockholms läns landsting
2016 -03- 15
Dnr LS 2016-0411

2016:13

Motion från Conny Fogelström (S) och Dag Larsson (S) om begränsa ökningen av åldersdiabetes och prostatacancer

Åldersdiabetes, det vill säga diabetes av typ 2, är en sjukdom som tyvärr ökar lavinartat. Forskare uppskattar att så mycket som var tredje svensk mellan 25 och 65 år i dag har diabetes utan att själva veta om det. I genomsnitt har de som får diagnosen redan haft sjukdomen i åtta år och ökningen kopplas samman med vår moderna livsstil; vi äter för mycket, vi äter fel kost och vi rör på oss för lite. Givetvis kan även arvsanlag påverka uppkomsten av åldersdiabetes.

Men hur gör man då för att upptäcka den här förrädiska sjukdomen på ett tidigt stadium? Detta är ju trots allt en sjukdom med diffusa symptom, men som är enkel att diagnostisera med ett blodprov. Det finns numera specialister som anser att man borde införa obligatoriska blodsockertester på alla över 40 år. Då skulle man lätt kunna upptäcka sjukdomen i tid, och därmed kunna bromsa utvecklingen genom ändrade levnadsvanor. Då skulle man kunna slippa följdverkningar på blodcirkulation, njurfunktion och förändringar på ögonbottnar.

Ett av de största problemen för vården i dag är det faktum att patienten inte själv inser att det är hen som själv har makten att förändra sin situation. Då så spelar det ingen roll vad läkarna gör. Grunden till all behandling är ändrad livsstil. Egenansvaret är stort men det förutsätter förstås att man också är medveten om vad som krävs.

Men innan dessa allmänna testar eventuellt blir verklighet anser jag att vi borde kunna börja med att som en ren rutin – i samband med andra läkarbesök och provtagningar – även ta ett blodsockerprov, för att på så sätt upptäcka en del fall i god tid. Då kan patienten, med ändrade kost- och motionsvanor, kanske slippa medicinering och svåra följdverkningar. Vi skulle också kunna göra det enklare för dem som tror sig vara i riskzonen (arvsanlag, övervikt) att själva gå och testa sig, utan remisser och annat krångel. Även skolhälsovården borde kunna användas för information och eventuella provtagningar.

Förutom diabetes är prostatacancer också det en sjukdom som ökar och som enkelt kan upptäckas i tid med ett blodprov. Och alla vi som har någon vän eller anhörig som drabbats vet vilka lidanden och problem som uppstår om man drabbas av

prostatacancer. Detta här vår vanligaste form av cancer och samtidigt den mest komplicerade. Varje år drabbas 10 000 svenska män av prostatacancer, och årligen avlider omkring 2 500 av dem i sjukdomen.

Antalet diagnoser ökar ständigt. Mellan år 2008 och 2009 ökade antalet fall med hela 18 procent enligt Socialstyrelsens statistik. Men enligt samma uppgifter så upptäcks så mycket som 1 100 fall av prostatacancer – för sent! Allmän screening hade kunnat rädda livet på många, och Prostatacancerförbundet anser att alla män över 44 år ska kallas till regelbundna tester, på samma sätt som kvinnor kallas till mammografi.

Enligt en studie vid Sahlgrenska akademin i Göteborg, med en uppföljningstid på 14 år visade att screening, d.v.s. massundersökningar av friska män kan minska dödligheten med 44 procent, men Socialstyrelsen avråder från detta p.g.a. av onödiga biverkningar. Men faktum är att Stockholms läns prostatacancerpatienter tillhör dem som får vänta allra längst tid på vård i Sverige. Här är väntetiden mellan remiss och behandling så lång som 224 dagar. Snittet i riket ligger på 177 dagar. Så här kan vi förstås inte ha det!

Jag är helt övertygad om att tidiga upptäckter av dessa båda sjukdomar inte bara skulle innebära mindre lidande och fler välmående medborgare. De skulle även kunna bespara vårt landsting stora och onödiga kostnader.

Med hänvisning till ovanstående föreslår jag att landstingsfullmäktige beslutar;

att ge hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att utarbeta ett system, och en rutin, för att upptäcka diabetes typ 2 och prostatacancer på ett tidigt stadium i syfte att minska personligt lidande och landstingets kostnader,

att utarbeta riktlinjer för hur upptäckten av aggressiv respektive snällare former av prostatacancer ska följas upp och behandlas.

Stockholm den 15 mars 2016

Conny Fogelström (S)

Dag Larsson (S)